

SZKOLNY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

WSTĘP

W obecnych czasach świat w jakim dorastają młodzi ludzie zmienia się i przekształca niezwykle szybko. Duża dynamika zmian oraz natłok informacji wymaga od młodych ludzi podjęcia długofalowych planów oraz precyzyjnego projektowania własnej przyszłości. Uczniowie tworząc projekt własnej przyszłości i planów nauki a później kariery zawodowej mają trudne zadanie, ponieważ muszą być świadomi ciągłych zmian i niejednokrotnie muszą te plany korygować i zmieniać. Dlatego też, bardzo ważne jest aby uczeń kończący naukę w szkole podstawowej był wyposażony w wiadomości i umiejętności pomocne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru dalszej ścieżki edukacji a w przyszłości satysfakcjonującej i ciekawej pracy zgodnej z własnymi umiejętnościami, kompetencjami i zainteresowaniami. Podstawą doradztwa zawodowego na tym etapie edukacji powinno być nastawienie młodego człowieka na poznanie siebie, własnych mocnych i słabych stron, możliwości oraz predyspozycji zawodowych aby mógł dokonać trafnego wyboru. Zajęcia z doradztwa zawodowego mają przygotować uczniów i ich rodziców do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej dalszej drogi kształcenia oraz w przyszłości świadomego wyboru odpowiedniej pracy zawodowej.

I CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Szkolny program doradztwa zawodowego realizowany jest w Szkole Podstawowej Nr 4 w Tarnobrzegu.

Działania z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są przez dyrekcję, wychowawców, nauczycieli, pedagoga szkolnego i obejmują następujące obszary:

- poznanie siebie – zainteresowania,
- poznanie siebie – sposób spędzania wolnego czasu, hobby, umiejętności,
- kim chcę zostać w przyszłości,
- zawody – zawody w moim najbliższym otoczeniu.

Program obejmuje następujące obszary działań:

- praca z uczniami,
- współpraca z rodzicami,
- współpraca z nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem szkolnym.

Szkolny program doradztwa zawodowego składa się z realizacji obszarów tematycznych

1. Poznajemy siebie.

W tym obszarze uczniowie rozpoznają swoje mocne, słabe strony, pasje, zainteresowania, wartości i zdolności. Dowiadują się czym jest motywacja, kreatywność, przedsiębiorczość i ich znaczenie w kreowaniu własnej wizji przyszłości.

2. Poznanie zawodów.

Obszar ten pomoże uczniom w zdobyciu wiedzy na temat rodzaju spotykanych zawodów, charakterystyki poszczególnych zawodów. Uczniowie rozwiną swoje informacje na temat roli dobrego pracownika oraz poznają źródła informacji o dalszym kształceniu.

3. Mój wybór dalszej szkoły, planowanie kariery.

W tym obszarze uczniowie poznają system szkolnictwa w Polsce, oferty edukacyjne w Tarnobrzegu. Nauczą się planować własną ścieżkę edukacyjną, umiejętnie planować i zarządzać czasem. Poznają również podstawowe narzędzia radzenia sobie ze stresem i nieoczekiwanymi trudnościami oraz nauczą się jak pisać dokumenty aplikacyjne i dokonywać prawidłowej i skutecznej autoprezentacji.

CELE PROGRAMU

Cel główny:

Przygotowanie uczniów do trafnego wyboru zawodu i dalszej drogi kształcenia.

Cele szczegółowe:

- wdrażanie uczniów do samopoznania, analizy swoich mocnych i słabych stron,
- pomoc w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących wyboru zawodu i szkoły,
- przygotowanie uczniów do radzenia sobie w sytuacjach trudnych: stres, problemy zdrowotne, bezrobocie, adaptacja do nowych warunków pracy,
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych,
- przygotowanie rodziców do wspierania dzieci w podejmowaniu trafnych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Zadania

Udzielanie pomocy uczniom w osiągnięciu umiejętności podejmowania decyzji o wyborze zawodu i kierunku dalszego kształcenia.

1. Wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny.
2. Modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości (zawyżona lub zaniżona).
3. Pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach.
4. Kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swojego stanu zdrowia z wymaganiami wybranego zawodu.
5. Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy.
6. Uświadamianie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy.
7. Wyrabianie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy.
8. Współdziałanie z rodzicami w realizacji powyższych zadań.
9. Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno – zawodowej (o zawodach, o rynku pracy, o możliwości kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół) w postaci prasy, informatorów programów multimedialnych.

Metody i formy realizacji

1. Czasopisma, poradniki, informatory, artykuły na stronie internetowej strony, możliwości skorzystania z pracowni multimedialnej.
2. Udział uczniów w olimpiadach, konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych.
3. Organizowanie w szkole akcji i konkursów wspierających rozwijanie i prezentowanie własnych zainteresowań i talentów.
4. Przeprowadzanie pogadarek zawodoznawczych w klasach – zajęcia realizowane w oparciu o scenariusze dla poszczególnych bloków tematycznych.
5. Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych – warsztaty dotyczące planowania kariery, w zakresie pokonywania stresu.
6. Spotkania z przedstawicielami zawodów.
7. Wycieczki zawodoznawcze.
8. Tablica informacyjna o zawodach.
9. Mini wykłady i zajęcia warsztatowe w ramach lekcji wychowawczych.
10. Indywidualne konsultacje z zakresu doradztwa zawodowego.
11. Informowanie o spotkaniach i udział uczniów w dniach otwartych szkół.
12. Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.

Lp.	Zadania	Sposób realizowania	Tematy zajęć	Realizatorzy	Uwagi
	POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Opisywanie własnych zainteresowań i sposobów realizacji prezentacja swoich zainteresowań na forum klasy	<i>Gala talentów – jesteśmy mistrzami!</i> <i>Fryderyk Chopin. Jak rozwijają się zainteresowania?</i>	Wychowawcy klas 1-3 Nauczyciele wspomagający Nauczyciele świetlicy Pedagog szkolny	
		Podawanie przykładów różnorodnych zainteresowań ludzi stwarzanie sytuacji umożliwiających pracę zespołową	<i>Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania</i>	Wychowawcy klas 1-3 Nauczyciele wspomagający Nauczyciele świetlicy Pedagog szkolny	
		Podejmowanie działań w sytuacjach zadaniowych realizacja projektów grupowych wprowadzanie elementów oceniania kształtującego warsztaty kształtujące umiejętność współpracy w grupie	<i>Sprawne ręce mogą więcej, czyli jak zrobić coś z niczego</i> <i>Słodka matematyka</i>	Wychowawcy klas 1-3 Nauczyciele wspomagający Nauczyciele świetlicy Pedagog szkolny	

ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach	<i>Kto buduje dom? Słodka matematyka Zawód moich rodziców</i>		
	Włączanie uczniów w przygotowanie i przeprowadzenie zajęć zgodnie z ich predyspozycjami Opisywanie czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach)	<i>Trofea zawodowe. Poznajemy zawody ludzi, których spotkaliśmy w... Kto buduje dom? W centrum handlowym Halo! Usterka! Szukam pomocy Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły Zawód moich rodziców</i>		
	Omawianie znaczenia zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje	<i>W centrum handlowym Halo! Usterka! Szukam pomocy</i>		
	Posługiwanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny	<i>Sprawne ręce mogą więcej, czyli jak zrobić coś z niczego</i>		

		Angażowanie uczniów w konkursy, akcje, kampanie			
	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów - Wykorzystywanie różnych sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu prezentacji ciekawych zawodów	<i>Po co się uczyć?</i> <i>Zawody w moim otoczeniu</i> <i>Praca moich rodziców</i>		
		Uzasadnianie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności Wymienianie różnych źródeł wiedzy i podejmowanie próby korzystania z nich uświadomienie roli pracy w życiu człowieka (filmy, programy)	<i>Zapoznanie z różnymi źródłami informacji</i>		

	PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	Planowanie swoich działań (lub działań grupy), wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu	<i>Przygotowujemy zdrowe śniadanie</i>		
		Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą	<i>Słodka matematyka</i>		

4-6

Lp.	Zadania	Sposób realizowania	Tematy zajęć	Realizatorzy	Uwagi
	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Określanie własnych zainteresowania, zdolności i uzdolnień oraz kompetencji	<i>Ja – to znaczy kto?</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający pedagog szkolny	
		Wskazywanie swoich mocnych stron oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach	<i>Moc jest ze mną – ja też jestem Supermanem</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający pedagog szkolny	

		życia			
		Podjeµuje dzia³añ w sytuacjach zadaniowych i ocenianie swoje dzia³añ formu³uj¹c wnioski na przysz³oœ¸	<i>Sprawne r¹ce mog¹ wiêcej, czyli jak zrobi¸ coœ z niczego</i>	wychowawca nauczyciele wspomagaj¹cy pedagog szkolny	
		Prezentowanie swoich zainteresowa¸ i uzdolnie¸ na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorc³³w	<i>- Pokaz Talent³w</i>	wychowawca nauczyciele wspomagaj¹cy	
	ŒWIAT ZAWOD³W I RYNEK PRACY	Wymienianie r³³nych grup zawod³w i podawanie przyk³ad³w dla poszczeg³lnych grup, opisywanie r³³nych dr³g dojœcia do nich oraz podstawow¹ specyfik¹ pracy w	<i>Zawodowy Idol</i> <i>Nie tylko czas leczy rany – grupa zawod³w medycznych</i>	wychowawca nauczyciele wspomagaj¹cy pedagog szkolny	

		zawodach			
		Opisywanie czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka	<i>Po co mi ta praca?</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający pedagog szkolny	
		Podawanie czynników wpływających na wybory zawodowe	<i>Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych Wybieram ten zawód, bo...</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający pedagog szkolny	
		Postępowanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób	<i>I ty możesz zostać MacGyver'em</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający	

		twórczy i niekonwencjonalny			
		Wyjaśnianie roli pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą	<i>Jak oszczędzić pierwszy milion?</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający pedagog szkolny	
	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Wskazywanie na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawianie swojego indywidualnego sposobu nauki	<i>Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy? Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający	
		Wskazywanie przedmiotów szkolnych, których lubi się uczyć	<i>Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający	

		Samodzielnie docieranie do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy	<i>W szkole czy poza szkołą? Gdzie się uczymy</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający	
PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO- ZAWODOWYCH		Opowiadanie o swoich planach edukacyjnych i zawodowych	<i>Kim chcę zostać w przyszłości?</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający pedagog szkolny	
		Planowanie swoich działań (lub działań grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu	<i>Idziemy do kina</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający	
		Próbowanie samodzielnego podejmowania decyzji w sprawach związanych zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio z jego osobą	<i>Projekt</i>	wychowawca nauczyciele wspomagający	

Lp.	Zadania	Sposób realizowania	Tematy zajęć	Realizatorzy	Uwagi
	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia)	<i>Moje umiejętności – moje sukcesy</i> <i>Zdolności i uzdolnienia</i>	Doradca zawodowy	
			<i>Ja w moich oczach</i> <i>Ja w oczach innych</i>		
		Dokonywanie syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób oraz innych źródeł	<i>Moje portfolio i e-portfolio</i>	Doradca zawodowy	
		Rozpoznawanie własnych ograniczeń jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych	<i>Czy i ja mogę być bohaterem?</i>	Doradca zawodowy	
			<i>Ograniczenia czy możliwości?</i>	wychowawca	

		Charakteryzowanie wartości, z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej	<i>Jakie wartości są dla mnie ważne?</i>	Doradca zawodowy	
		Określanie aspiracji i potrzeb w zakresie własnego rozwoju i możliwych sposobów ich realizacji	<i>Rozpoznaję swoje aspiracje</i>	Doradca zawodowy	
2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY		Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów	<i>Zawody wokół nas</i>	Doradca zawodowy	
			<i>W roli głównej – wywiad z przedstawicielem zawodu Marzenia do spełnienia</i>		
		Wyjaśnianie zjawisk i trendów zachodzących na współczesnym rynku pracy	<i>Jak scharakteryzować współczesny rynek pracy?</i>	Doradca zawodowy	
			<i>Nowe zawody na rynku pracy</i>		
		Porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców	<i>Moje zasoby i preferencje a oczekiwania pracodawców</i>	Doradca zawodowy	

		Dokonywanie autoprezentacji	<i>Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawiania siebie</i>	Doradca zawodowy Nauczyciele j. polskiego Nauczyciele j. angielskiego	
		Uzasadnianie znaczenia pracy w życiu człowieka	<i>Praca jako wartość w życiu człowieka</i>	Doradca zawodowy Nauczyciele j. polskiego Wychowawca	
		Analizowanie znaczenia i możliwości doświadczania pracy	<i>Wolontariat – wstępem do kariery</i>	Doradca zawodowy Wychowawca Szkolny Klub wolontariatu Pedagog szkolny	
	3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE	Analizowanie oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia	<i>Szkoły zawodowe – szkołami pozytywnego wyboru</i>	Doradca zawodowy wychowawca	

		Analizowanie kryteriów rekrutacyjnych do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów	<i>Oferta tarnobrzeskich szkół</i>	Doradca zawodowy wychowawca	
		Charakteryzowanie struktury systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce	<i>Szkoła podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda</i>	Doradca zawodowy	
			<i>W szkole czy poza szkołą? Gdzie się uczymy? Co gwarantuje mi szkoła?</i>		
		Określanie znaczenia uczenia się przez całe życie	<i>Jak długo uczymy się?</i>	Doradca zawodowy	
	PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	Planowanie ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej	<i>Kariera zawodowa. Co w trawie piszczy?</i>	Doradca zawodowy	
		Podejmowanie decyzji o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym	<i>Jak wybrać szkołę?</i>	Doradca zawodowy Wychowawca	

		Określanie marzeń, celów i planów edukacyjno-zawodowych na bazie własnych zasobów	<i>Kim chcę zostać w przyszłości?</i>	Doradca zawodowy	
--	--	---	---------------------------------------	------------------	--

Działania zawodoznawcze realizowane są także na różnych przedmiotach.

L.p	Przedmiot	Zadanie	Realizujący
1.	Język polski	Moje plany zawodowe i szkolne	Nauczyciele j. polskiego
2.	Języki obce	Nazwy zawodów – słowniczek	Nauczyciele j. obcych
3.	Informatyka	Wzory pism urzędowych (redagowanie dokumentów, pisanie CV)	Nauczyciele informatyki
4.	Technika	Poznajemy różne zawody	Nauczyciel techniki
5.	Język polski, informatyka	Redagowanie dokumentów aplikacyjnych	Nauczyciele j. polskiego, informatyki

6.	Godzina z wychowawcą	Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych oraz radzenia sobie ze stresem.	Wychowawcy
7.	Godzina z wychowawcą	Autoprezentacja	Wychowawcy
8.	Godzina z wychowawcą	Wycieczki do zakładów pracy, poznanie zawodów	